

ข้อชี้แจงการยานยนต์ไม่สวมหมวกนิรภัย ขนเนินชะลอความเร็ว ที่ยังไม่ทาสีแฉ่งเดือน ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต ต้องรับผิดชอบอย่างไร

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงสายทาง เพื่อให้ผู้ใช้สายทางเกิดความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ซึ่งหากหน่วยงานที่รับผิดชอบในสายทางนั้น ๆ อยู่ในระหว่างซ่อมแซม หรือปรับปรุงสายทาง โดยไม่มีการติดตั้งป้ายเตือน เพื่อให้ผู้ใช้รถทราบล่วงหน้าว่าสายทางดังกล่าวอยู่ในระหว่างซ่อมแซม หรือปรับปรุงสายทาง แล้วเกิดอุบัติเหตุ หน่วยงานที่รับผิดชอบสายทางนั้น อาจมีส่วนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอข้อนี้เป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่จะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นสิ่งที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความประมาทของผู้ขับขี่เอง และอีกสาเหตุหนึ่งมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบละเลยต่อหน้าที่หรือความบกพร่องในการดูแลให้เกิดความปลอดภัยบนท้องถนน ดังนั้น หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงสายทาง ไม่ว่าจะหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น ย่อมต้องไม่ละเลยต่อหน้าที่ ซึ่งหากมีอุบัติเหตุ และมีความสูญเสียเกิดขึ้น ไม่ว่าจะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจะมาจากสาเหตุของฝ่ายใด แม้จะได้รับการชดเชยและเยียวยา ย่อมไม่คุ้มค่ากับความสูญเสียที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

“เทศบาลเมือง (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนขอให้สร้างเนินชะลอความเร็ว ช่วงตลาดรถไฟกับสถานีรถไฟประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากผู้ใช้รถขับด้วยความเร็วอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ที่ข้ามถนน เทศบาลเมืองจึงทำสัญญาจ้างกับบริษัทเอกชน ก่อสร้างเนินชะลอความเร็วที่เกิดเหตุพิพาท เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. โดยใช้แอสฟัลต์ติกคอนกรีต มีความสูงไม่เกิน ๔.๓๐ เซนติเมตร และความกว้างไม่เกิน ๙๐ เซนติเมตร จนแล้วเสร็จในเวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น.” ในวันเดียวกัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้สั่งการให้ผู้บังคับบัญชาไปทาสีที่เนินชะลอความเร็ว ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ ช่วงที่มีแดดจัด โดยไม่ปรากฏว่าภายหลังจากการสร้างเนินชะลอความเร็วดังกล่าวแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีจะดำเนินการทาสีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจะได้มีการจัดทำ ปักติดป้ายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ หรือสัญญาณอย่างอื่น ชิดเส้น เขียนข้อความ หรือเครื่องหมายอื่นใด สำหรับการจราจรบนทางหลวง หรือมีมาตรการดำเนินการเพื่อให้ผู้ใช้เส้นทางในเส้นทางดังกล่าวได้ทราบว่ามีการสร้างเนินชะลอความเร็ว

ต่อมา ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๘.๐๐ น. นาง ส. ได้ข้อชี้แจงการยานยนต์ โดยใช้เส้นทางบนถนนมหาธาตุ ๑ และได้ชนเข้ากับเนินชะลอความเร็วดังกล่าว ทำให้รถจักรยานยนต์เสียหลักล้มลง และร่างของนาง ส. พุ่งไปกระทบกับแท่นปูนซีเมนต์ซึ่งก่อกำหนดท่อเหล็กน้ำประปาที่อยู่ข้างถนน ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงและเสียชีวิตในเวลาต่อมา

“มารดา สามีและบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย (ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ - ๓ ตามลำดับ) เห็นว่า เนินชะลอความเร็วที่พิพาทไม่เป็นไปตามมาตรฐานการก่อสร้าง นอกจากนี้ ไม่มีการจัดทำเครื่องหมาย และทาสีบนเนินดังกล่าว จึงเป็นการบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ แต่เทศบาลเมืองปฏิเสธความรับผิดชอบ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้เทศบาลเมืองชดใช้ค่าสินไหมทดแทน”

“ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เนินชะลอความเร็วที่พิพาทมีความกว้างและความสูง เนินระดับต่ำกว่าความสูงที่กำหนดตามมาตรฐานการก่อสร้างของกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย (มยพ. ๒๓๐๑ - ๕๖) จึงย่อมมีความปลอดภัยมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามในการใช้เนินชะลอความเร็วบนทาง ต้องมีการทำป้ายเตือนและตีเส้นเครื่องหมายจราจรบนเนินชะลอความเร็วด้วย แต่ในขณะที่เกิดเหตุเนินชะลอความเร็วมีสีเข้มแตกต่างจากพื้นผิวถนน แต่ยังไม่ได้ทาสีจราจรเหลืองสลับขาวหรือดำ เพื่อให้ผู้ขับขี่ได้เห็นเด่นชัดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน หรือจัดให้มีป้ายเตือนหรือสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยว่าได้มีการก่อสร้างเนินชะลอความเร็วแต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จเรียบร้อย หรือมีป้ายเตือนรถกระโดด เพื่อให้ทราบว่ามีสิ่งกีดขวางอยู่บนพื้นถนน โดยคำนึงถึงการป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุอย่างเพียงพอ”

“เทศบาลเมืองย่อมต้องคาดหมายได้ว่า การไม่แจ้งเตือนดังกล่าวอาจจะก่อให้เกิดอันตราย โดยเฉพาะผู้ขับขี่รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ที่ต้องใช้แรงแขนในการบังคับรถมากกว่าปกติ เพื่อข้ามผ่านเนินชะลอความเร็ว อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลโดยตรงจากการละเลยต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมือง ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบมาตรา ๕๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และมาตรา ๑๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงเป็นการทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่เทศบาลเมืองต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรม ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙”

“อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ตายขับขี่รถจักรยานยนต์มาด้วยความเร็ว เมื่อถึงบริเวณจุดเกิดเหตุซึ่งใกล้กับชุมชนพักอาศัย ต้องชะลอความเร็วให้ต่ำลงพอที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ แต่ผู้ตายไม่ได้ชะลอความเร็วจนเกยสะดุดเข้ากับเนินชะลอความเร็ว และสิ้นไกลพุ่งไปกระแทกกับแท่นปูนซีเมนต์ซึ่งก่อกั้นท่อเหล็กน้ำประปาที่อยู่ข้างถนน ซึ่งหากผู้ตายได้สวมหมวกนิรภัยให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ย่อมจะไม่ได้บาดเจ็บอย่างรุนแรงจนถึงแก่ความตาย แสดงให้เห็นว่าผู้ตายมีส่วนประมาทเลินเล่อหรือมีส่วนในความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความประมาทหรือความผิดของเทศบาลเมืองที่ละเลยไม่ติดตั้งป้ายเตือนหรือสัญญาณไฟแจ้งเตือนก่อนหรือบริเวณถนนในจุดที่เกิดเหตุ ดังนั้น จึงต้องหักส่วนความผิดของผู้ตายตามมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๔๔๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเห็นควรให้เทศบาลเมืองรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๕๐ ของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น”

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ. ๒๕๔/๒๕๖๗ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า “อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่อของผู้ขับขี่ และความบกพร่องหรือละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ การพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ย่อมต้องหักส่วนความรับผิดชอบจากความประมาทเลินเล่อของฝ่ายผู้ขับขี่ ที่มีส่วนในการก่ออุบัติเหตุด้วย”

หมายเหตุ

- บทความนี้สรุปจากบทความ เรื่อง ชนเนินมรณะขณะไม่สวมหมวกนิรภัย เมื่อไร้ป้ายไร้สีเตือน ต้องรับผิดชอบอย่างไร ในคอลัมน์ “อุทาหรณ์คดีปกครอง” โดยนายปกครอง
- อ้างอิงจาก คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อผ. ๒๕๔/๒๕๖๗

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
นายจิรัฎฐ์ รوبرัตน์
นิติกรปฏิบัติการ